

TIL:	Det kgl. Landbruks- og matdepartement	NOTAT Dato: Ref:
FRA:	TINE SA	

HØRINGSSVAR – EVALUERING AV MARKEDSBALANSERING I JORDBRUKET (UTREDNING FRA ET UTVALG OPPNEVNT AV LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET 5. MARS 2014)

Vi viser til at Landbruks- og matdepartementet 1. juli 2015 la rapport fra markedsbalanseringsutvalget – Evaluering av markedsbalansering i jordbruket ut på høring.

Tine SA er i dag tillagt oppgaven som markedsregulator for melk av partene i jordbruksavtalen og i tråd med Omsetningsrådets regelverk. Vi finner det derfor naturlig å konsentrere vårt høringssvar om forhold som er knyttet til produksjon og avsetning av ku- og geitemelk.

Melkeproduksjonens rolle i Norge

Produksjon av ku- og geitemelk i Norge er av stor betydning i mange områder, særlig i distriktskommuner. Produksjon av melk sikrer dermed matproduksjon på små og knappe jordbruksarealer. Melkeproduksjon er dermed et viktig bidrag til sysselsetting, vedlikehold av viktige kulturlandskap og som råvareleverandør til en stor industrigren. TINE vil understreke at virkemiddel som kan bidra til forutsigbarhet og sikkerhet vil være viktig for videre utvikling av denne sektoren.

Videreføring av verktøy for å sikre markedsbalansering

Et element i utvalgets mandat var å vurdere «om markedsreguleringen kan avvikles». På dette området konkluderer utvalget med:

«En avvikling av mottaksplikten vil kunne få konsekvenser i form av større regionale prisforskjeller og avsetningsusikkerhet, som kan være negativt for oppnåelsen av målet om et landbruk i hele landet.

Utvalget vil ikke anbefale en full avvikling av markedsbalanseringen, dvs. avvikling av avsetningstiltak og produksjonsreguleringer samt mottaksplikt og forsyningsplikt» (s. 85).

TINE SA gir sin tilslutning til denne konklusjonen. Forutsigbare og balanserte markeder er viktig for norsk landbruk og matindustri. Forutsigbarhet gir grunnlag for videre vekst og investeringer i hele verdikjeden.

TINE SA legger videre til grunn at ordningene skal være konkurransenøytrale og transparente slik at en kan skape trygghet og tillit blant aktørene.

Vi vil også understreket at utvalget konkluderer med at ordningene samlet sett har virket etter sin hensikt. Når det gjelder forsyningsplikten for melk viser vi til Landbruksdirektoratets høring vedrørende presiseringer av prioritetsreglene i forsyningsplikten og vårt høringssvar. Høringsfristen er satt til 1. november.

Juridisk gjennomgang - forenkling

Dagens virkemidler for å sikre balanse i melkesektoren er alle utledet av Omsetningsloven, og har gjennomgått mange endringer over lang tid. TINE mener det er positivt at en nå får en samlet gjennomgang av disse virkemidlene.

Utvalget tar til orde for en gjennomgang av det juridiske rammeverket for markedsbalanseringsordninger utfra at dette er komplekst og lite oversiktlig. TINE SA mener at alle er tjent med et regelverk som er tydelig, oversiktlig og så enkelt som mulig. TINE SA støtter derfor utvalgets anbefaling om «at omsetningsloven og forskrifter gjennomgås og at det etableres et regelverk tilpasset de funksjoner systemet er ment å ivareta».

Kort om alternativene

Utvalget drøfter 4 alternativer til dagens modell, hvorav 3 bli anbefalt av utvalgets ulike mindretall.

- «Styrking av omsetningsrådet» (kap 8)
- «Markedsbasert balansering» (kap 9)
- «Forenkling» (kap 10)

«Styrking av omsetningsrådet» innebærer, slik vi ser det, et større innslag av bransjeinvolvering i beslutning og gjennomføring av tiltak, og at jordbrukets organisasjoner (faglag) får en større betydning for fastsettelse av en del administrative priser.

«Markedsbasert balansering» betyr at prognosearbeid og prissetting utgår, beslutninger fattes av Landbruksdirektoratet og mottakplikten settes ut på anbud. Det foreslås en ny gjennomgang etter 3 år med sikte på avvikling. I realiteten er dette et avviklingsalternativ.

«Forenklingalternativet» tilbakefører beslutningsmyndighet til omsetningsrådet, åpner for mer bruk av anbud for gjennomføring av tiltak, og større åpenhet gjennom bedre kommunikasjon om iverksettelse av tiltak.

TINEs anbefaling

TINE legger i vår vurdering særlig vekt på følgende:

- Ordningene må være effektive i forhold til mål. Det innebærer at de må inneholde verktøy som sikrer reell påvirkning i markedene i situasjoner med ubalanse
- Ordningene må være effektive i forhold til ressursbruk. Det innebærer at målene må nås med bruk av minst mulig ressurser
- Ordningene må ha tillit hos alle aktører. Det innebærer at ordningene må være konkurransenøytrale og transparente

TINE SA anbefaler på denne bakgrunn «Forenklingalternativet», samt en juridisk gjennomgang slik at regelverkets kompleksitet reduseres vesentlig. Forenklingalternativet viderefører de mest sentrale verktøy for balansering av markedene. Forslagene til forenklinger vil så langt vi kan se både bidra til lavere ressursbruk og større tillit til ordningene.

I det videre arbeidet med juridisk gjennomgang detaljutforming av ordningen ber vi om at det legges vekt på å lete etter ytterligere forenklinger og tydeliggjøring av balanseringsoppgavene.

Kgl. Landbruks- og matdepartement
Postboks 8007, Dep.
0030 Oslo

Dato: 12. oktober 2015
Ref: BS/02

**HØRINGSSVAR – EVALUERING AV MARKEDSBALANSERING I JORDBRUKET
(UTREDNING FRA ET UTVALG OPPNEVNT AV LANDBRUKS- OG
MATDEPARTEMENTET 5. MARS 2014)**

Vi viser til at Landbruks- og matdepartementet 1. juli 2015 la rapport fra markedsbalanseringsutvalget – Evaluering av markedsbalansering i jordbruket ut på høring.

Vedlagt følger høringsuttalelse fra TINE SA

Med vennlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to be "Bjørn Strøm".

Bjørn Strøm
Sjef, TINE politikk og samfunnskontakt